

Koristite sa Elektromotorom

Žene u vrzinom kolu

Autor/ica Silvija Bushill Objavljeno: 18. prosinca 2020.

▼ Tema: žene ples

Ples, pjesma i pojedini instrumenti, najčešće bubnjevi, stvaraju neobičnu svijest, stanje transa, stanje molitve i komuniciranja s mrtvim precima ili vrhovnim božanstvom. Određeni pokreti i zvukovi mogu izazvati ljutnju i napetost; drugi nas ispunjavaju dobrim osjećajima.

Slavna koreografkinja i plesačica **Marta Graham** još je početkom 60-tih godina konstatala kako je tijelo "instrument kojim izražavamo velike životne istine; ono mora biti pripremljeno za iskušenja izražajnosti". I zaključila da "pokret nikad ne laže."

Folklor i balet kao dominantne plesne prakse

Za razliku od nje, **Yvone Rainer**, druga slavna koreografkinja, smatra kako su nedostaci i ograničenja tjelesnoga govora doveli do zahtjeva za izmještanje, "tako da su tijelo i njegove kretnja kontekstualizirane drugačijom, diskurzivnom praksom". Potpuno različito poimanje koreografskih praksi Marthe Graham i Yvone Reiner stvorile su dva glavna razdoblja i plesna žanra 20.stoljeća – modernog i postmodernog.

U Hrvatskoj, kao i u ostalim državama nastalima na ex-jugoslavenskom prostoru, dominantne plesne prakse dugo su bile folklor i balet, "koje se i danas pojačano koriste u svrhu reprezentiranja nacionalnog tijela i nacionalnog identiteta", smatra **Nikolina Pristaš** iz ansambla BADco. Međutim, već od 40-ih, 50-ih naovamo javljaju se neke druge plesne prakse koje probijaju ornamentalistiku, destabilizirajući takve oblike shvaćanja tijela i plesa.

Pitanje ženskog tijela, odnosno načina na koji je tijelo upisano u kulturalne kodove u žarištu je promišljanja feminističke teorije posljednjih godina i desetljeća. No, zanimljivo je da se usprkos tomu manje pozornosti posvećivalo samoj plesnoj umjetnosti kao "najtjelesnijoj od svih kulturnih produkata", **kako primjećuje Elizabeth Dempster**.

VEZANE TEME

- Žene koje javno koriste svoje tijelo kao društveni komentar, umjetnički čin ili protest treba percipirati hrabrima i aktivnima
- Ples ženske duše i tijela
- Žensko tijelo kao bol
- U kojoj je mjeri ženska priča kroz izvedbene umjetnosti naprosto isplativ proizvod liberalnog kapitalizma?

AKTUALNO

Top 10 pjesama LGBT izvođača i prijatelja u 2020.

Suočeni smo sa strahovitom krizom koja nas dovodi do ruba pucanja; kako si pomoći i naći uporište, porazgovarali smo s psihologinjom Mateom Popov

Bindžajte ovih pet LGBTIQ serija na

Netflixu

Žene koje javno koriste svoje tijelo kao društveni komentar, umjetnički čin ili protest treba percipirati hrabrima i aktivnima

PREPORUKA

Javni izrazi istospolne nježnosti u doba hrvatske

"Muška umjetnost" i "ženska umjetnost"

U zapadnoj kazališnoj tradiciji ples se povezivao sa ženskim tijelom, a u doba romantizma čak i nazivano **"doba balerine"**. Ples je definiran u odnosu na muške umjetničke forme kao što su glazba i drama. "Muške umjetnosti" glazbe i drame zapovijedaju prostorom uma i duha, dok je "ženska umjetnost" prognana na niže razine nemislećeg i nepromišljenog tijela. Tek feminističke analitičarke naglašavaju kako ples nije samo odražavanje trenutnih društvenih stvarnosti jer ima sposobnost projekcije "novih mogućnosti na budućnost, prošlost i neku drugu sadašnjost."

Ples je marginaliziran i zbog toga što su ta znanja, teorijska i empirijska, još uvijek izvan općeg protoka znanja o društvu jer se u javnoj percepciji ples ne povezuje sa znanjem nego s vještinama. **Dvojben odnos prema tzv. "ženskim" i "muškim" umjetnostima** valja staviti i u kontekst odgoja i obrazovanja u školama, poglavito u dijelu socijalizacije djece.

Istraživanje Američkog udruženja fakultetski obrazovanih žena o pristranosti u odnosu na spol u američkim školama pokazalo je da dječaci dobivaju pet puta više pažnje i naklonosti nastavnika nego učenice. Dječaci čak osam puta češće viču na školskom satu od djevojčica pa, iako neki mogu reći da se radi o hiperproblematiziranju, i ti podaci pokazuju kako se već u najranijoj dobi stvaraju razlike u stavu o ženskom i muškom stvaralaštvu.

Plesna scena i dalje izvan kurikuluma

Javna percepcija plesne umjetnosti još uvijek se češće vezuje uz njezino poimanje kao estetizirane vještine dostupne manjini, negoli znanja koje može biti široko distribuirano. Dio važnih plesnih znanja i praksi, koja su se proteklih desetljeća odvijala kroz djelovanje vaninstitucionalne plesne scene i dalje ostaju izvan službenih kurikula, a kulturni i društveni centri koji su nekada omogućavali širu demokratizaciju kulture i umjetnosti više ne postoje, vide kao probleme hrvatski umjetnici.

I predlažu da predstave budu dostupne što širim publikama. Institucionalni formati cijenom ulaznice često definiraju profil publike, a u vrijeme izostanka demokratizacije umjetničkog i kulturnog polja te edukacije odozdo, umjetnost se projektno obraća ciljnim ili privilegiranim društvenim skupinama.

Teoretičar medija Marshall McLuhan svojedobno je izjavio da je sadržaj svakog medija neki drugi medij – "Sadržaj filma je roman, a sadržaj televizije je film.". A što je sadržaj plesa? I roman i priča i film i medij kao takav. Ali i žena i žensko tijelo prvenstveno, pa čak ako se na njih i njihovo umjetničko oblikovanje gleda kao na mehaničko odvajanje nagonske od intelektualne sfere, užitka od misli, jezika od tijela, ljubavi od rada.

Like 0 Share 0 Tweet Whatsapp

Dodaj komentar

Ime (obavezno)

E-mail

homofobije

'Saga' –

Transgresivna space opera

INTERVJU s

protagonistima dokumentarca 'Ja bi da to imam doma': Ne odustajte od snova, različitost je vaša najbolja strana

Biti peder u svakom smislu (osim karakterno)

No. 92: Je li nakon pedeset i jedne godine LGBTIQ* populacija konačno slobodna?

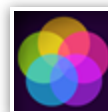
NAJČITANIJE U TJEDNU

Vigilare poražen na sudu – zabranjuje im se daljnja diskriminacija i uznemiravanje LGBTIQ osoba

Zagreb Pride: zagrebačkim parkovima mjesecima hara homofobna banda koja napada gejeve

Svestrani Pete Buttigieg, prvi američki gej ministar

'Danas je posljednji dan ostatka tvog života' – autobiografski strip o ženskom odrastanju u okovima patrijarhata

CroL.hr
5,208 likes

Like Page

Contact Us

IZ DRUGIH MEDIJA

Udruga Vigilare proglašena krivom za diskriminaciju LGBTIQ osoba i njihovih obitelji
Libela - Novosti

'Klasna nejednakost prvo je mjesto koje moramo popraviti ako želimo sretna djetinjstva'
Libela - Novosti

'Ona koja mora biti sve, nema vremena biti ono što želi i što joj je važno'
Libela - Novosti

Povijesni trenutak za Argentinu: Konačno legalan pobačaj
Libela - Novosti

Obavijesti me o komentarima

Osvježi

Pošalji

Najstrašnji napad na hrvatsku LGBTIQ zajednicu u posljednjih 20 godina
Libela - Novosti

JComments

Snage 690 W

[Naslovna](#) [Impressum](#) [Uvjeti korištenja](#) [O projektu/About us](#) [Politika kolačića](#)

Copyright © 2021 CroL. All Rights Reserved. Dizajn CroL.hr . Sva prava pridržana.
Članci s portala crol.hr smiju se prenositi uz obvezno jasno istaknut izvor u obliku poveznice na originalan tekst te uz uvjet da ih ne zaštićujete autorskim pravom.

*Stavovi izneseni u kolumnama i komentarima su osobni stavovi autora i ne odražavaju nužno stav redakcije portala Crol.hr
Portal CroL.hr finansijski podupire Agencija za elektroničke medije (AEM)

Agencija za elektroničke medije
Agency for Electronic Media

crol.hr je dio Mreže emancipacije E-net

